

A Kúria a dr. Varga Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Varga Balázs ügyvéd) által képviselt ... felperesnek - a ... jogtanácsos által képviselt ... **Zrt.** alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságnál 7.M.329/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.21.618/2012/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.21.618/2012/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes az ...i postahivatal vezetőjeként 2005. augusztus 15-től állt munkaviszonyban az alperessel.

2010. április 15-én **S.M.** házastársával a munkahelyén felkereste a felperest és megbízta a részére havonta érkező 200.000,- Ft összegű földjáraadéka kezelésével, amelyről a postai szabályzatnak megfelelő meghatalmazást készítettek.

A házaspár egyidejűleg 3.800.000,- Ft összeggel ... takarékbetétet kívánt nyitni, mivel erre közös névre nem volt lehetőség, ezért a betét **S.M.** nevére került. Esetleges kórházi kezelésükre, az öregek otthonába történő beköltözési szándékukra hivatkozva a betét feletti rendelkezésre a felperest kívánták meghatalmazni. A felperes ezt elfogadta és a takarékbetét megnyitásával egyidejűleg egy azonosítási adatlapot állított ki, amelyben önmagát jelölte meg meghatalmazottként. Az azonosítási adatlapot **S.M.** aláírta. Az ... takarékhhoz tartozó, a posta, valamint az ... által előírt forma szerinti meghatalmazási nyomtatvány azonban nem készült.

S.M. a betét elhelyezését követően pár napon belül agyvérzést szenvedett el, kórházba került és 2010. május 18. napján bekövetkezett haláláig nem lehetett vele kommunikálni.

S.M.né ugyanezen időszakban szintén kórházba került. A felperes április 23-án az ő kérelmére vette magához **M.Z.** szomszéd által őrzött értékeket - köztük a takarékbetétkönyvet is - és abból még ezen a napon 3.000.000,- Ft-ot készpénzben az ...i postán felvett, míg 500.000,- Ft értékben a saját nevére kincstári takarékjegyet vásárolt. 2010. április 26-án az ... takarékból további 209.000,- Ft-ot vett fel készpénzben.

S.M.nét **P.N.** 2010. április 28-án az ...i postára vitte, ahol egy megbeszélést követően a felperes elvállalta a hivatalos ügyeinek intézésére történő felkérését. **S.M.**né a kérésére kiváltott takarékból származó pénzről akként rendelkezett, hogy abból 1.500.000,- Ft értékben a felperes saját nevére váltson kincstárjegyet, 1.400.000,- Ft-ot pedig a saját nevében vezetett ... bankszámlára kívánt befizetni, míg a fennmaradó készpénzt az orvosi költségek fedezésére magához vette. Mivel az ... bankszámlához tartozó bankkártya PIN kódja nem volt ismert, a készpénzt és a bankkártyát **S.M.**né felperesnél hagyta, majd másnap telefonon azt a felperesnek bediktálta. A felperes **S.M.**né bankkártyája és PIN kódja segítségével 1.400.000,-Ft-ot az ... folyószámlára befizetett, az erről készült splitt-szalagot **S.M.**né, mint befizető nevében írta alá, a szalagon **S.M.**né nevét tüntette fel.

Az ... Bank 2010. május 7-én arról tájékoztatta az ...i postahivatalt, hogy a megnyitott takarékbetéthez mellékelte felperesi meghatalmazott minőséget tanúsító nyomtatványt, amely nem megfelelő, a betét megnyitása ezért nem végezhető el.

A felperes **S.M.**né felhatalmazása alapján 2010. május 3-án, május 19-én és június 28-án kiváltotta a nevében lévő összesen 2.000.000,- Ft értékű kincstárjegyeket. **S.M.** 2010. május 18-án történt halálát követően a felperes az özvegy kérésére a temetéssel kapcsolatos ügyintézés elvégzését, a költségekről 280.000,- Ft-os összegben elszámolt.

A temetés költségeinek megfizetését követően a fennmaradó pénzt a felperes - állítása szerint - a **S.M.**nével szóban megkötött határozatlan időre szóló kölcsönszerződés alapján lakása és gépjárműve felújítására használta fel.

A felperest **S.M.**né az ... Banknál vezetett megtakarítási betétszámlája és folyószámlája tekintetében meghatalmazottként jelentette be. **S.M.**né a felperes javára 2010. májusában végrendelkezett, amelyet azonban később megváltoztatott.

S.M.né 2010. nyár végén a felperes által felhasznált pénzt, összesen 1.720.000,- Ft-ot visszakérte, azonban ezt ő egy összegben nem tudta visszafizetni, ezért részletfizetést ajánlott számára.

2011. márciusában **S.M.**né panaszt tett a felperessel szemben a takaréketében elhelyezett pénz felhasználása miatt.

Az alperes 2011. április 5-én a lefolytatott vizsgálat alapján a felperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. A munkáltató intézkedése három indokot tartalmazott.

1. A felperes a **S.M.** nevére szóló ... takaréketétkönyv feletti rendelkezésre szabálytalan meghatalmazást készített, amely alapján eljár.
2. A pénzforgalmi bizonylatot meghamisította.
3. **S.M.** postai takaréketétkönyvében elhelyezett ügyfélpénzt saját céljára használta fel.

Az alperes feljelentése alapján a ...i Rendőrkapitányság jelentős értékre elkövetett sikkasztás bűntettének gyanúja miatt nyomozást folytatott, azonban az eljárást megszüntette, mert a nyomozás adatai alapján bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható.

A felperes a keresetében a rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítását és a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 100. §-ában foglalt jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Álláspontja szerint a rendkívüli felmondás eljárási szabályokat sértett, illetőleg tartalmában sem volt valós. Hivatkozott arra, hogy az ... takarékhhoz tartozó meghatalmazást a korábban használt minta alapján készítette el. Az ... számlára történő pénzbefizetésről készült splitt-szalagnak **S.M.**né nevében történő aláírása legfeljebb kisebb és gondatlanságból eredő hibának minősíthető, amelyből kár nem keletkezett. A postai ügyfél pénzének saját célú felhasználása pedig nem volt valós oka a munkáltatói intézkedésnek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság a 7.M.329/2011/17. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg, és kötelezte az alperest 779.856,- Ft nettó összeg, továbbá 2.110.926,- Ft bruttó összeg és ez utóbbi kamatainak megfizetésére.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a rendkívüli felmondás első két oka, vagyis a meghatalmazás szabálytalansága és a pénzforgalmi bizonylat meghamisítása a munkaviszonyból származó szándékos, illetve súlyos gondatlansággal elkövetett kötelezettségszegés volt, mivel azonban a megvalósításukból jogkövetkezmény nem származott, jelentősnek nem tekinthetőek. A harmadik felmondási ok valóságát a munkaügyi bíróság nem találta bizonyítottnak. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azt állapította meg, hogy a felperes a betétet érintő valamennyi cselekményre **S.M.**nétól kapott utasítást, aki erre a Csjt. 27. §-a alapján volt jogosult. Mivel az utasítás

szerint saját nevére váltott takarékjegy már saját betétnek volt tekinthető, nem ügyfélpénznek, ezért a felhasználást a munkáltató nem vizsgálhatta. Úgy ítélte meg, hogy a meghatalmazás szabálytalansága, illetve hiánya és a pénz kiváltása között nem volt okozati összefüggés, mert a felperes kapott meghatalmazást, ez alapján eljárhatott, nem volt szüksége arra, hogy kötelezettségszegést kövessen el annak érdekében, hogy **S.M.** betétjéhez hozzáférjen.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Székesfehérvári Törvényszék a 2.Mf.21.618/2012/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a fellebbezett részében megváltoztatta és a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, de abból helytelen jogi következtetést vont le. Nem megfelelően mérlegelte a felperes által elkövetett kötelezettségszegés súlyát, illetve a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelésével jutott arra az álláspontra, hogy nem volt bizonyítva a betét saját célú felhasználása.

A törvényszék egyetértett az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy az az eljárás, hogy a felperes a takarékbetét feletti rendelkezésre szabálytalan meghatalmazást állított ki és ezt felhasználva hozzájutott az ügyfél pénzéhez, munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség súlyos gondatlansággal elkövetett megszegése, amely az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően jelentős mértékű volt. Érvelése szerint a meghatalmazás kiemelten fontos okirat, amely csak akkor alkalmas a célzott joghatás kiváltására, ha az meghatározott tartalommal és formában készül el. A felperes által kiállított azonosítási adatlap pedig nem felelt meg az alperesnél érvényes vezérigazgatói utasításoknak. A felperesnek hivatalvezetőként ismernie kellett, hogy az ... takarékbetétkönyv feletti rendelkezésre vonatkozó meghatalmazásra milyen előírások vonatkoznak. A bizonyítási eljárás adataiból ugyanakkor megállapítható volt, hogy a felperes általában a meghatalmazás alakszerűségi feltételeit ismerte, hiszen a takarékbetét kezelésére vonatkozó azonosítási adatlap kiállítása előtt már készített egy másik, **S.M.** nevére érkező földjáraadék átvételére vonatkozó, az előírásoknak megfelelő tartalmú és formátumú meghatalmazást is.

A kiállított azonosítási adatlapot a postai eljárásban semmilyen körülmények között nem tekintették volna meghatalmazásnak, mivel a legalapvetőbb alakszerűségi követelményeknek sem felelt meg. Ez a szabálytalanul kiállított irat tette lehetővé később számára, hogy a postai ügyfél pénzéhez hozzájuthasson, és mivel az iratot ő készítette, sem ő, sem pedig az irányítása alá tartozó munkavállalók az irat szabályszerűségét nem vonták kétségbe.

A törvényszék nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját sem, mely szerint a bírósági eljárás adatai alapján nem lehetett megállapítani, hogy a felperes a postai ügyfél takarékbetétkönyvben elhelyezett megtakarítását saját céljára használta fel. Kiemelte, hogy a munkaügyi bíróságnak nem a sikkasztás büntetőjogi törvényi tényállásának megvalósulását kellett vizsgálnia, mivel azonban a rendkívüli felmondás a saját célra felhasználás szóhasználatával élt, ennek valóságát és okszerűségét kellett értékelni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes tevékenységével már 2010. április 23-án kimerítette a saját célú felhasználás fogalmát, amikor saját nevére 500.000,- Ft értékben kincstárjegyet vásárolt **S.M.** ügyfélként elhelyezett pénzéből. A törvényszék érvelése szerint az elsőfokú bíróság helytelenül utalt a Csjt. 27. §-ára, mert a jogszabály ezen rendelkezése a forgalom biztonságát és a házastársakon kívül álló harmadik személyek védelmét hivatott biztosítani, ezért a perbeli esetre nem volt alkalmazható. A felperes tisztában volt azzal, hogy az ... Bank Zrt. Üzletszabályzatának II.1.3. pontja alapján a kifejezetten **S.M.** rendelkezésébe utalt vagyontömeg felett **S.M.**-né kizárólag akkor rendelkezhet, ha az ...-ben eljárva haláleseti kedvezményezetttként megjelölik. A felperes azt is tudta, hogy **S.M.** egészségi állapotában bekövetkezett romlás miatt ez nem történt meg. Mivel a felperes **S.M.**-tól ugyan rendelkezett egy szabálytalan meghatalmazással, **S.M.**-né utasítása alapján nem járhatott volna el, de az ő utasítását is megszegte, amikor a betétkönyvben található megtakarítást nem teljes egészében készpénzben vette ki, hanem abból 500.000,- Ft értékben saját nevére vásárolt kincstárjegyet, ezzel kivonta a készpénzösszeget a tulajdonos rendelkezése alól. A felmondási ok valósága szempontjából pedig irreleváns az, és nem volt vizsgálható, hogy az utólagos jóváhagyás e tranzakció kapcsán megtörtént-e.

Az események logikai láncolata szerint, ha a felperes nem lett volna hivatalvezető, akkor az általa szabálytalanul kiállított meghatalmazás alapján a betét feletti rendelkezési jogosultsággal nem bíró személy **S.M.**-né utasítására nem férhetett volna hozzá az ügyfél pénzéhez, és nem vásárolhatott volna saját belátása, döntése szerint takarékbetétet saját nevére. Mindezen cselekmények a postai hivatalvezető olyan munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségének részben szándékos, részben pedig súlyos gondatlansággal elkövetett jelentős mértékű megszegése, amely a rendkívüli felmondást megalapozzák, függetlenül a harmadik felmondási októl.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet „hatályában történő fenntartását” továbbá az alperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet iratellenes megállapításokat tartalmaz és a mérlegelés során téves következtetésekre jut. Kiemelte, hogy csak 2010. május 7-én értesült arról, hogy a meghatalmazás elkészítése nem volt szabályszerű, a pénzfelvételekre azonban addigra már sor került, azt követően sem néhai **S.M.** meghatalmazottjaként, sem megbízás nélküli ügyvitel alapján nem tett jognyilatkozatot.

A Törvényszék indokolásával ellentétben véleménye szerint a „sajátjakénti rendelkezés” a bizonyítási eljárás adataiból nem volt megállapítható. A saját nevére, de utólagos elszámolással azért vásárolt értékpapírt, mert ez volt az egyetlen mobilis pénzügyi eszköz, a postán ugyanis nem volt elegendő készpénz. A felperes azzal is érvelt, hogy **S.M.**-né kérésének a lehető legjobb módon eleget tett, az összeggel utólagosan elszámolt és ezt akkor az érintett sem vitatta. Ezért sajátjaként az összeget soha nem kezelte, ez ellen szól az elsőfokú ítéletben foglalt helyes megállapítás is, mely szerint az ügyfél akaratának megfelelően váltotta ki a pénzt és elszámolt vele. A felperes azt is panaszolta, hogy a jogerős ítélet nem fejti ki a sajátjakénti rendelkezést, mint büntetőjogi fogalmat, csupán saját célú felhasználást említ, anélkül, hogy a célt megjelölné. Az ... Bank Nyrt. előtti eljárás vonatkozásában kiállított azonosítási adatlapon szerepel „meghatalmazott” rubrika, ezért abban a tudatban volt, hogy meghatalmazottként jár el.

A felperes nem fogadta el a jogerős ítéletben foglalt logikai lánc levezetését sem, mert álláspontja szerint semmi köze nem volt beosztásának és munkakörének ahhoz, hogy ki férhetett hozzá a takarékbetéthez. Ha ő és kollégái nem tudták – akár gondatlanságból – azt, hogy még egy okirat elkészítése szükséges, akkor bárki részéről az ... értesítésig szabálytalannak minősülhetett volna egy tranzakció. Hangsúlyozta továbbá, hogy senki nem jelezte a hozzátartozók részéről, hogy nem ért egyet eljárásával, vele szemben az örökösök vagyoni igényt nem terjesztettek elő azóta sem, az ügyletnek büntetőjogi következménye sem lett.

Hangsúlyozta továbbá, hogy amennyiben a meghatalmazása szabályos lett volna, akkor is ugyanezen utasításokat kapta volna, mert a panaszos **S.M.**-né közlésére csak utólagos indokok szolgáltak alapul, nem pedig a meghatalmazás.

Álláspontja szerint mivel az első- és a másodfokú bíróság is eltérően értelmezte a Csjt. 27. §-ának közös vagyona vonatkozó rendelkezését, tőle, mint nem jogvégzett postavezetőtől sem volt elvárható az elhatárolás. Összefoglalóan előadta, hogy szakmai hibát követett el akkor, amikor nem megfelelő formanyomtatványt használt, majd ezt követően több cselekményt végzett annak tudatában, hogy a meghatalmazást adó személy akaratának megfelelően

jár el. Akkor, amikor az érintett meghatalmazó személy akaratközlésre képtelen állapotban volt, a közös vagyon véelme alapján a felesége utasításait teljesítette. Ezen utasításnak pedig akként tett eleget, hogy részben készpénzben, részben értékpapírban vette fel az összeget, amellyel utólag elszámolt. Hangsúlyozta továbbá, hogy a már elszámolt összegből kapott kölcsön **S.M.**étől.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében „a felülvizsgálati kérelem elutasítását” és a másodfokú ítélet „helybenhagyását” kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak a jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197, BH 2002.29.].

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság által a mérlegelés körébe vont tények értékelését vitatta, azok felülbírálatát kérte. A felülvizsgálati eljárásban azonban kizárt a bizonyítás adatainak újabb, ismételt egybevetése, értékelése, amennyiben a megállapított tényállás nem iratellenes, okszerűtlen, vagy logikailag súlyos ellentmondást tartalmazó.

A másodfokú bíróság a jogerős ítéletében helytállóan állapította meg, hogy a meghatalmazás szabálytalansága – különös tekintettel a földjáradék kezelése körében követendő szabályos eljárásra – munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség súlyos gondatlansággal elkövetett jelentős mértékű megszegése volt. A felperes, mint postavezető munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét képezte az ... takarékbetétkönyv megnyitására vonatkozó – a perbeli időszakban e körben változatlan – szabályok pontos ismerete, azok betartása és betartatása. A felperes a felülvizsgálati kérelmében ezért megalapozottan nem hivatkozhatott arra, hogy a meghatalmazás szabálytalanságáról csak a pénzügyi tranzakciók lebonyolítása után értesült. A másodfokú bíróság helytállóan értékelte a kötelezettségszegés súlyának megítélése során azt a tényt, hogy a meghatalmazást szolgáló adatlap kitöltésekor a felperes nem magánszemélyként, hanem postavezetőként járt el, szabálytalan eljárása tette lehetővé számára a más személy takarékbetétje feletti rendelkezést.

A rendkívüli felmondásban terhére rótt legsúlyosabb kötelezettségszegés – a 3. pontba foglalt saját célú felhasználás – már avval megvalósult, hogy mint **S.M.** „meghatalmazottja” a megbízó

életében olyan pénzügyi tranzakciót hajtott végre, amely nem a jogosulttól, hanem a haláleseti meghatalmazással sem rendelkező házastársától származott. A felperes az így kapott szabálytalan utasítást sem annak megfelelően hajtotta végre, hanem előzetes megbeszélés nélkül, 500.000 forint összegben saját nevére vásárolt értékpapírt.

A felperesi magatartás megítélése körében lényeges a felperesnek a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben az összeg kivételével kapcsolatban tett nyilatkozata, mely szerint **S.M.**né arra vonatkozó utasítását, hogy vegye fel a takarékbetétben elhelyezett egész pénzüsszeget, azért nem teljes mértékben hajtotta végre, hanem kizárólag 3.600.000,- Ft-os összeget vett fel, mert az e feletti pénzmozgásnál már azonosítási adatlapot kell kiállítani. A felperes ezt elkerülendő, határozott úgy, hogy csak ezen összegig vesz fel a takarékbetétkönyvből pénzt, a fennmaradó összeget pedig csak a következő munkanapon, április 26-án vette magához.

A felperes megállapíthatóan a nem megfelelő meghatalmazás felhasználásával az arra jogosultsággal nem rendelkező házastárs utasítását akként hajtotta végre, hogy a pénzüsszeg egy részét kivonta a tulajdonos rendelkezése alól azzal, hogy a kincstárjegyet saját nevére állította ki. Ebből a szempontból annak nem volt jelentősége, hogy **S.M.**néval a felperes utólag elszámolt-e, illetőleg hogy **S.M.**né halálát követően az örökösei indítottak-e vele szemben polgári peres eljárást, mert a kizárólag **S.M.** néven lévő takarékbetét mindenképpen a hagyatéki eljárás részét kellett képezze. A felperes ezen munkaviszonyból származó lényeges, vétkes és jelentős mértékű kötelezettségszegései megalapozták a munkáltató intézkedését.

A törvényszék a rendelkezésre álló peradatok helyes, okszerű, életszerű értékelésével és a logika szabályainak megfelelően a Pp. 206. § (1) bekezdés megsértése nélkül hozta meg ítéletét, azt a szükséges tartalommal és terjedelemmel indokolta [Pp. 221. § (1) bekezdés], ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. október 30.

*Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay
Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő